

Bozgurtlaryň ölümi -3/ romanyň dowamy

Category: Kitapcy,Sözler,Taryhy proza

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Bozgurtlaryň ölümi -3/ romanyň dowamy Bölüm 1.02 – BAĞATUR ŞAD

Dört yana salınan uluklarla bütün çeriler Bağatur Şad'ın ordusunda toplanmışlardı. Artık geriye dönülüyordu. Çuluk Kağan'ın öz ordusuna, oradan da yurda göç olacaktı. Yirmi bin atlı kuzeye doğru ağır ağır gidiyorlardı. Yüzbaşı Işabara Alp 85 çerisiyle birlikte bu kümenin ortalarında bulunuyordu. Bütün ordunun ağzını bıçak açmıyordu. Çünkü Çuluk Kağan'ın İ-çing Katun tarafından ağulanarak öldüğünü öğrenmişlerdi.

Onbaşı Yamtar'la Onbaşı Pars dizinin arkasında idiler. Yavaş sesle konuşuyorlardı. Pars diyordu ki:

– Çinli Katun'un yaptığıını gördün mü? Çin2in altını üstüne getireceğimizi anlayınca Kağan'ı ağuladı.

Yamtar şöyle cevap veriyordu:

– Anlıyamıyorum. Bu Katun kendi ailesinin gene Çin'de Kağan olmasını istemiyor mu? Çuluk Kağan Çinlileri tepeliyerek onun istediğini yapacaktı. Öyleyse neden Kağan'ı ağuladı? Bana kalırsa başka sebepler olsa gerek

– Başka sebep ne olabilir ki?

– Ne olacağını bilmem. Elbette bu kadın sorguya çekilecek. O zaman sebebin ne olduğunu biz de öğreneceğiz.

– Bu kadının ölmesi gerek. Elbette yay kirişle onun soluğunu tıkıyacaklardır.

– Kağan'ı ağulayan kim olursa olsun yay kirişle öldürülemez. Onun kılıçla başını uçurmalı, yahut okla göğsünü delmeli.

– Bağatur şad'ın otağına bakan çinli uşakları gördün mü? Belli etmek istemiyorlar ama işleri işlerine sığmıyor.

– Bağatur şad, ağası çuluk Kağan'ı ağulıyan bu karıyı sağ bırakmaz.

– Zaten bu çinli karılar hep kısır oluyorlar. En soylusu beş tane doğurabiliyor. İnekler buzağılar. Kısraklar tay doğurur. Kancık itten yavru çıkar. şinlinin dişisi ise hiş işe yaramaz. Üstelik Kağan'ımızı ağular.

– İşe yaramıyan yalnız dişisi mi? Erkeği ne işe yarar?

– Erkeği hiş olmazsa tarla sürüp kumaş dokuyor. Biz akın edince yağma için bize mal hazırlıyor.

Sular kararırken ordu konakladı. Yaz olduğu için çadırlar yoktu. Bir gece önceki fırtına pahalıya oturmuştu ama artık onun bir daha gelmiyeceğini biliyorlardı. Tanrı çuluk Kağan'ı alarak kızgınlığını gidermişti. Bu gece ortalık güzeldi. Serin rüzgar esiyor, gökte ince bulutlar geziyor, yandaki ormandan sesler geliyordu. Bu gece atlar tımar edilmiyor, pusatlar bilenmiyordu. Bu gece kırmızlar iilmiyor, kızarmış etler, kurutlar yenilmiyordu. Bu gece her şey içinden pazarlıklı idi. Bu gece buyruklar sert verilmiyor, sözler keskin konuşulmuyordu.

Gece buuğundan sonra ay battı. Karangu (ok karanlık) ortalığa kt. Gönüllere de karanlık indi. erilerin azı uyuyor, çoğu düşünüyordu. Bir Türk'ün ne düşündüğü yüzünden bilinmez ki. Birden bire bir ses uyuklıyan, düşünen erileri dalgınlıktan uyandırdı. Bu bir kopuzun sesiydi. Otlara uzanmış olanlar doğrulduklar, oturmakta olanlar ayağa kalktı. Ses büyüyordu. eriler birer ikişer sese doğru yrr oldular. Onbaşı Pars, Onbaşı Yamtar'a bakarak:

– Kara Ozan olacak, gene coştu, dedi. Yamtar karşılılık verdi:

– Coştu. Bizi de coşturacak!

İki onbaşı ağır adımlarla yürüdüler. Karanlıkta birbirlerini tanımayan birçok çeriler sese doğru gidiyorlardı. Bunların arasında onbaşılar, yüzbaşılar da vardı. Hattâ bunların arasında binbaşılar, tümenbaşılar da vardı. Bunların arasında Tarkanlar, buyruklar, tiginler de vardı. Hattâ Bağatur Şad da bunların arasında idi. Sesi duyan kalkıyor, yürüyordu.

Kara Ozan yere bağdaş kurmuş, kopuzunu söyletiyordu. Çevresinde bir yığının toplanmakta olduğunu sezmiyecek kadar dalmıştı. Karşısında çok genç bir çeri oturmuş, Kara Ozan'a bakıyordu. Kara Ozan önce çaldı, sonra da coştı, söylemeğe başladı. Söylüyor ve çalıyordu. Çevresinde çıt çıkmıyordu. Bu yüzlerce çerinin, beğlerin yüreği sanki Kara Ozan'ın kopuzundaki tellerde titriyordu. Kara Ozan'ın parlak sesi bir çığ gibi bozkıra ve gönüllere iniyordu. Kara Ozan deyiş söylüyordu:

*Çuluk Kağan öldü mü?
Türkler başsız kaldı mı?
Korkak Çinli güldü mü?
Parçalanır yürekler!*

Kim bize kurdu tuzak?
Tanrı Türklerden uzak!
Kağandır yurda bezek,
Parçalanır yürekler!

Çuluk Kağan yiğitti,
Şimdi uçmağa gitti.
Bunu bize kim etti?
Parçalanır yürekler!

Yıldızımız sönmüştür,
Yağılar sevinmiştir,
Kağan ağulanmıştır,
Parçalanır yürekler!

Ordu, Kara Ozan'ın deyişindeki ezgiyi kavramıştı. Dörtlüklerin sonunu hep birden gür sesle söylüyorlar, ağlıyorlardı. Bu her

biri kanlı savaş günleri görmüş, ölümden birkaç yol yakayı sıyırmış savaş erleri, 15 yaşındaki çocuklardan 60 yaşındaki kocalara kadar bu binlerce kişi, titrek seslerle:

– Parçalanır yürekler!...

Diye inledikçe binlerce Bozkurt uluyormuş gibi bozkır inliyor, karşıki ormanın içindeki Bozkurtlar bu soydaşlara kendi sesleriyle cevap veriyorlardı. Kara Ozan söylüyordu:

*Şimdi bunludur budun,
Kağan bizi tek kodun,
Bunu sen ettin Katun!
Parçalanır yürekler.*

Katun, seni asmalı,
Öz yurdunu basmalı,
Yüz bin Çinli kesmeli,
Parçalanır yürekler.

Şimdi gönül sayrıdır,
Kağanından ayrıdır,
Çinli Katun eğridir,
Parçalanır yürekler.

Sayrıya em var deme,
Yaramız gelmez eme,
Kara Ozan inleme,
Parçalanır yürekler...

Kara Ozan kopuz çalıp ezgisini okurken birdenbire karanlıkta bir ses haykırdı:

– Ozan kes! Gönülleri dağlıyorsun!...

Herkes sağa sola dönerek haykıranın kim olduğunu anlamak istedi. Karanlıkta bir şey görünmüyordu ki... O zaman Kara Ozan, dört yanında çevrelenen yığının farkına vardı. Ağır ağır kalktı. Yığının arasına karışarak kayboldu.

Tan atıyordu. Bozkır ağarırken gönüllerdeki karanlığı da alıyor gibi idi. Bağatur şad, bütün gece uyumamıştı. Çinli uşakları da uyumamak mecburiyetinde kalmışlardı. Bu uşaklardan ikisi bir kıyıya çekilmişler, Çince konuşuyorlardı. Birisi:

– Çuluk Kağan'ın ağulandığı iyi oldu. Yoksa Çin'i altüst edecekti... diyor Öteki:

– şu İ-çing Katun'un heykelini yapıp tapıncaklara koymalı... diye karşılık veriyordu.

Sonra yeni Kağan'ın kim olacağını münakaşaya başladılar. Biri dedi ki:

– Çuluk Kağan'ın oğulları iki tanedir: Yaşar şad'la şu Tigin. şu Tigin, daha on sekiz yaşında, çocuk sayılır. Yaşar şadi yirmi iki yaşındadır ama benzi sarı, arık, donuk bir kişidir. Tabii büyük oğul olduğu için o Kağan olacak. O Kağan olunca da Çin'e gün doğacak. Çünkü o, savaşacak erlerden değildir.

Çinli uşaklar böyle gevezelik ederken biraz beride kendilerini dinliyen birisi olduğu sezmemişlerdi. Dinlemek için oraya uzanmış olduğu anlaşılan bu çerinin alaca karanlıkta kim olduğu belli olmuyordu. Çinlileri dinlerken bir aralık doğrulup kılıcına davranacak oldu. Sonra bundan vazgeçmiş olmalı ki yavaşça oradan çekildi. Çinliler hâlâ konuşuyorlardı.

Bu sırada uzaktan iki atlı yavaşça yaklaştılar. İki yüz adım ilerde durdular. Biri eliyle ötekine Çinlileri gösterdi. Karanlıkta iki yüz adım uzaktan bu iki Çinli ancak birer yuvarlak gibi görünüyordu. İkinci atlı sadağından iki ok çekti. İnanılmaz bir çabuklukla ikisini de atarak iki Çinliyi devirdi. Sonra iki atlı uzaklaştılar. Bu işler o denli çabul olmuştu ki, kimse görmemişti.

Ortalık ışıyınca ölü Çinlileri buldular. Bağatur şad, at uşaklarından ikisinin öldürüldüğünü görünce kaşlarını çattı. Toplan borusu çalmış, Bağatur şad'ın tuğu kalkmış, şad ata

binmişti. Çıkarttığı ulaklar iki at uşağını öldüreni gören olup olmadığını haykırarak soruyorlardı. Birkaç dakikada 20,000 kişi Baġatur Şad'ın iki at uşağının öldürüldüğünü öğrenmişti. Ulaklar bağırıp yerlerine dönünce Işbara Alp atını dört nala sürerek BAġatur Şad'ın önüne geldi. Atından atlayıp diz yere vurarak selamladı. Baġatur Şad sordu:

– Yüzbaşı Işbara Alp! İki at uşağını kim öldürdü biliyor musun?

– Biliyorum Şad.

– De bakalım kimdir?

– Ben!

Baġatur Şad'ın yüzü değişti.

– Bunu niçin yaptın?

Işbara Alp ağır, tok ve soğuk konuşuyordu:

– Çuluk Kağan öldü diye seviniyorlardı.

Baġatur Şad başını eğdi. Biraz düşündü. Sonra Işbara Alp'a sordu:

– Sevindiklerini nereden anladın? Sen Çin dili bilir misin?

– Çin dili bilmem. At uşağı Çalık bilir. Çin'de üç yıl tutsak kalıp öğrenmiştir. Konuştuklarını bana o deyiverdi.

– Işbara Alp! Bunun sonu nedir bilir misin?

– Çuluk Kağan'a sövenleri yok ettiğim için binbaşı olmak. Senin adamlarını öldürdüğüm için birkaç sopa yemektir.

Baġatur Şad'la Işbara Alp'ın konuşmasını dinliyenler bu ikisine öyle bir dalmışlardı ki çok genç bir atlının yavaş yavaş yaklaşıp bu konuşmaları pek yakından özenerek dinlediğini görmüyorlardı. Baġatur Şad gene söyledi. Dedi ki:

– Işbara Alp! Yanılıyorsun. Çinli at uşaklarını bana sormadan öldürmek için sana buyruk veren oldu mu?

Işbara Alp bu sorguya karşılık vermeden, yavaş yavaş oraya sokulup konuşmaları dinliyen genç atlı söze karıştı:

– Belki olmuştur Bağatur Şad!

Bağatur Şad, Işbara Alp, beğler ve çeriler başlarını çevirdiler. Bu sözleri söyleyen, Çuluk Kağan'ın küçük oğlu Şu Tigin'di. Orada hemen bir canlanma oldu. Beğler ve çeriler Tigin'i diz vurarak selamladılar. Bağatur Şad atından inerek Tigin'e doğru yürüdü. O da bir sıçrayışta atından inerek Şad'a doğru ilerledi. Bağatur Şad gülümsiyerek:

– Hoş geldin yiğenim! Dedi.

Herkes Işbara Alp'a Çinlileri öldürmek buyruğunu verenin Şu Tigin olduğunu sanmıştı. Çuluk Kağan'ın ordusundan Bağatur Şad'a gelen Şu Tigin önce etrafına bakındı. Işbara Alp'ı süzdü, beğlere baktı. Bir ara gözleri Bağatur Şad'ın Çinli uşaklarına değdi. Bakışları sertti. Daha on sekiz yaşında olduğu halde iri yarı, güçlü, yaman bir yiğitti. Sonra Bağatur Şad'a yöneldi..

– Şad, kutlu olsun. Kurultay seni seçti, Kağan oldun, dedi.

Bu söz ortaya yıldırım gibi düştü. Sevindiler mi, yerindiler mi, şaşırdılar mı belli değildi. Bağatur Şad'ın yüzü birden ciddileşti. Yanındakilerden birkaçı belli belirsiz gülümser gibi oldu. Şu Tigin ile Işbara Alp birbirlerin gönüllerini gözlerinden okumak ister gibi göz göze gelmişler bakışıyorlardı. Sonra Şu Tigin'in buyruğu ortalığı kımıldattı:

– Davullar çalsın, Bağatur Şad, Kağan olmuştur!

Bu sözler ağızdan ağza yenilenerek bütün orduya yayıldı. Birkaç dakikada yirmi bin atlı Bağatur Şad'ın kağan seçildiğini öğrenmişlerdi. Taryhy proza